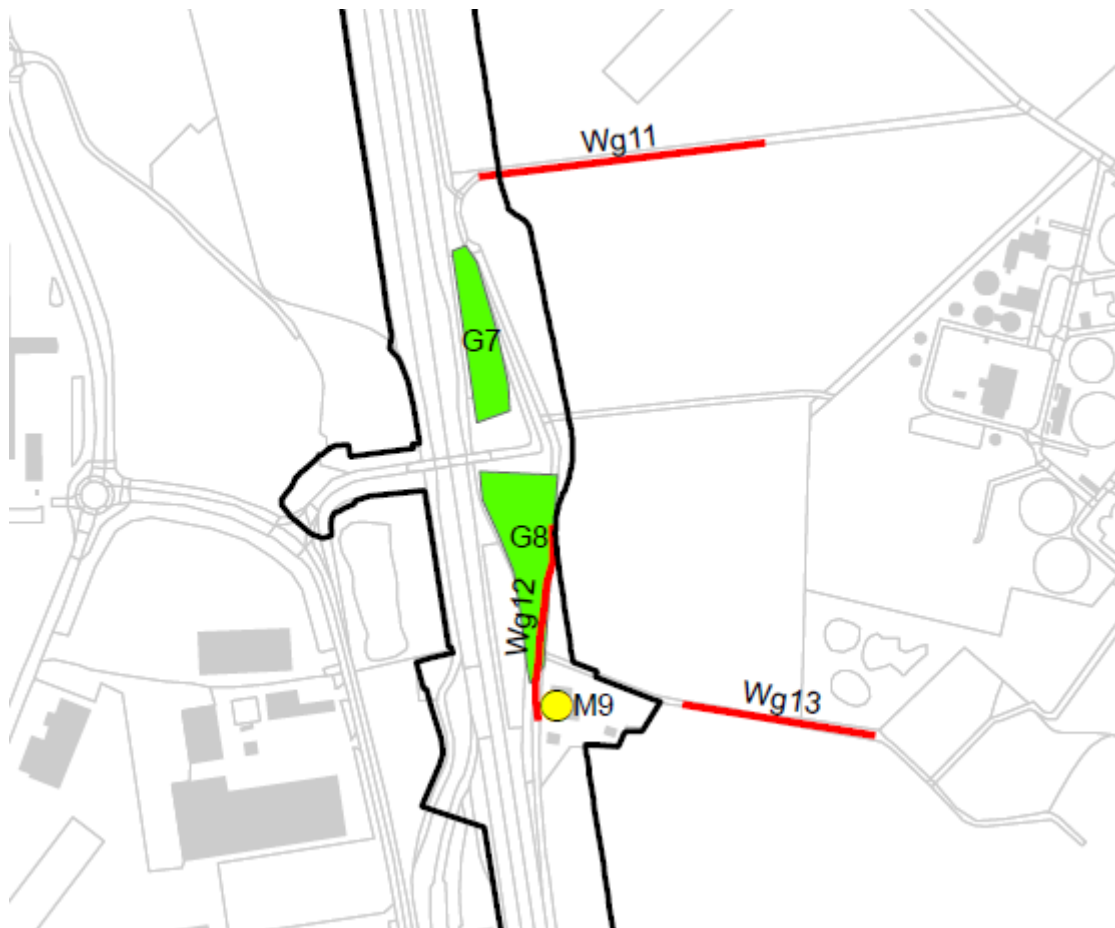

Kamerhof, Susteren

De hoeve aan de Kamerhof 1-2 te Susteren is opgenomen in het bestemmingsplan als bepalend pand (M9; Afbeelding 1). Het is een karakteristieke hoeve en wordt cultuurhistorisch waardevol geacht. Volgens het Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) dateert Kamerhof (Kamerstraat) 1 uit 1930 en Kamerhof (Kamerstraat) 2 uit 1910. De bijgebouwen dateren uit 1950. In het overzicht van beeldbepalende gebouwen in de gemeente Echt-Susteren staat beschreven dat de hoeve uit het begin van de negentiende eeuw dateert: 'Deze hoeve is gebouwd nadat de domeinen in de Franse tijd (1794-1814) de in beslag genomen bezittingen van hertog en abdij in de verkoop deed. De grote koeweiden werden verkocht en een van beide eigenaren bouwde toen op zijn nieuw verworven terrein een boerderij. De boerderij kwam in 1944/45 in de frontlinie terecht en werd volledig verwoest. Na de oorlog werd ze in de huidige vorm herbouwd' (Gemeente Echt-Susteren 2015). Naast de hoeve ligt een oude weg (Wg12) en historisch groen (G7 en G8; Afbeelding 1).

Afbeelding 1 Cultuurhistorische waarden omgeving Kamerhof

Maasbrachterweg 38, Echt

De woning aan de Maasbrachterweg 38 te Echt is van relatief recente datum (Afbeelding 2 en Afbeelding 3). Het bouwjaar van de woning is 1952. Het pand heeft een oppervlakte van 372 m² en betreft een woonhuis met aanbouw in gebruik als garage (samen 118 m²). Anders dan de historische langgevelboerderijen en jongere langgerekte bewoning in Berkelaar, staat deze woning niet met de korte maar met de lange zijde naar de weg. Achter het huis is een langgerekte schuur of voormalige stal gelegen. Het huis is opgetrokken in baksteen met een rood/oranje dakpannen dak. De woning is niet aangewezen als beeldbepalend pand behorend tot de karakteristieke bewoning van Berkelaar.

Op Afbeelding 4 zijn de cultuurhistorisch waardevolle elementen in de omgeving van de woning weergegeven. Beelbepalende panden betreffen de woning aan de Maasbrachterweg 51 en aan de zijde van Berkelaar de woning aan Klein Berkelaar 7. Het pand van Klein Berkelaar 7 is een karakteristieke hoeve gebouwd in 1900 en de statige woning aan de Maasbrachterweg 51 dateert uit 1935. Cultuurhistorisch waardevolle elementen in de omgeving zijn twee wegkruizen (M2 en M4), waarvan wegkruis M4 een Rijksmonument betreft (Keunen, 20160).

De oudste wegen van Berkelaar zijn de Kapelstraat en Swaantjesweg. In de vroege negentiende eeuw werd de eerste verharde weg aangelegd, de Maasbrachterweg. De weg liep toen nog, op een pannembakkerij en enkel erf na, vrij het open akkerland. De Maasbrachterweg is in de jaren vijftig uitgegroeid tot een nieuwe bewoningsas. Toen is ook de woning aan de Maasbrachterweg 38 gebouwd. Het ontstaan van deze bewoningsas betekende een doorbreking van de open zicht relatie aan weerszijden van het dorp Berkelaar. Om deze reden is de bewoning aan de Maasbrachterweg niet direct als waardevol beoordeeld. Een volgende belangrijke ruimtelijke transformatie was de aanleg van de A2 in de jaren zestig. Voor de aanleg van de A2 liep de Maasbrachterweg in westelijke richting door naar Maasbracht. De meeste oude wegen nabij de Maas hebben een oost-westelijk verloop. Door de aanleg van de snelweg is de Maasbrachterweg onderbroken en aan de zijde van Echt afgebogen naar het noorden. Een viaduct over de A2 verbindt nu de historische delen van de weg. Met de aanleg van de snelweg en de onderbreking van de oude Maasbrachterweg is de ruimtelijke en historische relatie tussen de bewoning aan zijde van Echt en de dorpskern van Berkelaar verloren gegaan (Gemeente Echt-Susteren 2015b).

Het gehucht rondom de huidige snelweg stond in de negentiende eeuw bekend als 'Klein Berkelaar', maar deze naam verdwijnt van topografische kaarten in de twintigste eeuw. Met de aanleg van de snelweg keert de naam 'Klein Berkelaar' korte tijd terug, tot de jaren negentig van de vorige eeuw (Afbeelding 5). Alleen de straatnaam Klein Berkelaar aan de westzijde van de A2 herinnert nog aan het gehucht dat aan de westzijde van de snelweg is vastgegroeid aan Berkelaar. De omgeving van de woning is bij Echt getrokken en behoort niet tot het cultuurhistorisch waardevolle ensemble Berkelaar. Deze wordt begrensd door de A2 en omvat niet het gedeelte aan de zijde van Echt.

Geconcludeerd kan worden dat woning aan de Maasbrachterweg 38 niet behoort tot de historische lintbewoning van Berkelaar, maar tot een uitbreiding van de bewoningsas aan de Maasbrachterweg in de jaren vijftig, die eigenlijk een

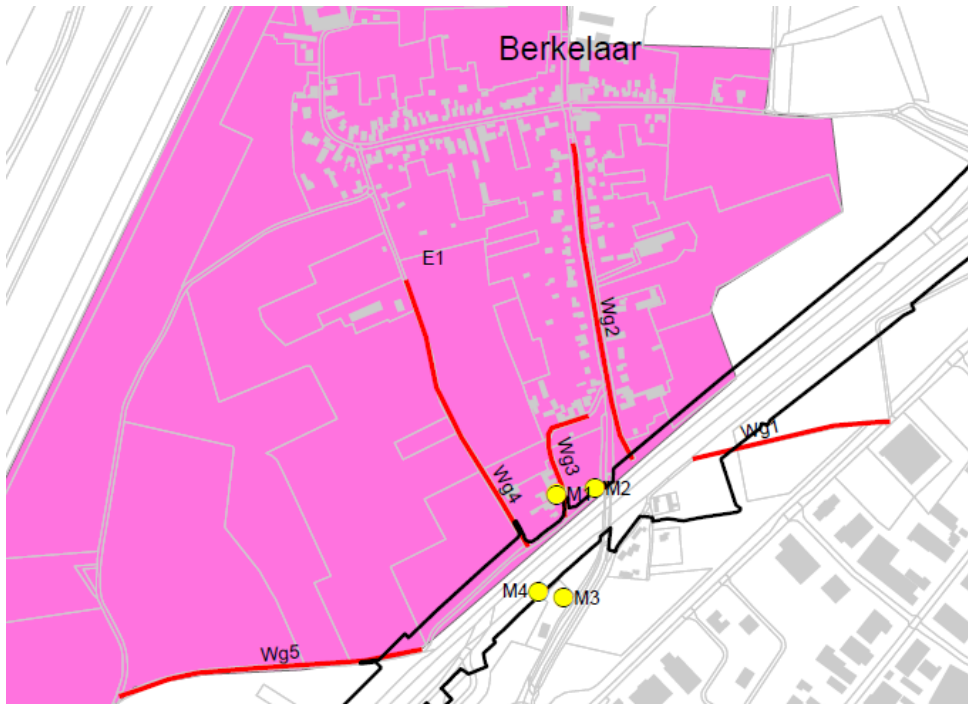
inbreuk vormde op het karakteristieke open akkerland. De ruimtelijke en historische samenhang met de oude weg en de bewoning aan de Maasbrachterweg aan de Berkelaar zijde is aangetast door de aanleg van de A2. De woning zelf ligt weliswaar aan de zuidzijde aan een klein stukje van de historische loop van de Maasbrachterweg, maar het gedeelte aan de westzijde van de bewoning is een afbuiging van de weg ontstaan na de aanleg van de A2. De woning zelf is niet aangewezen als beeldbepalend pand en daarmee niet noodzakelijk als behoudenswaardig pand. Met bouwjaar 1952 wordt het gerekend tot de jongere bewoning is de omgeving.

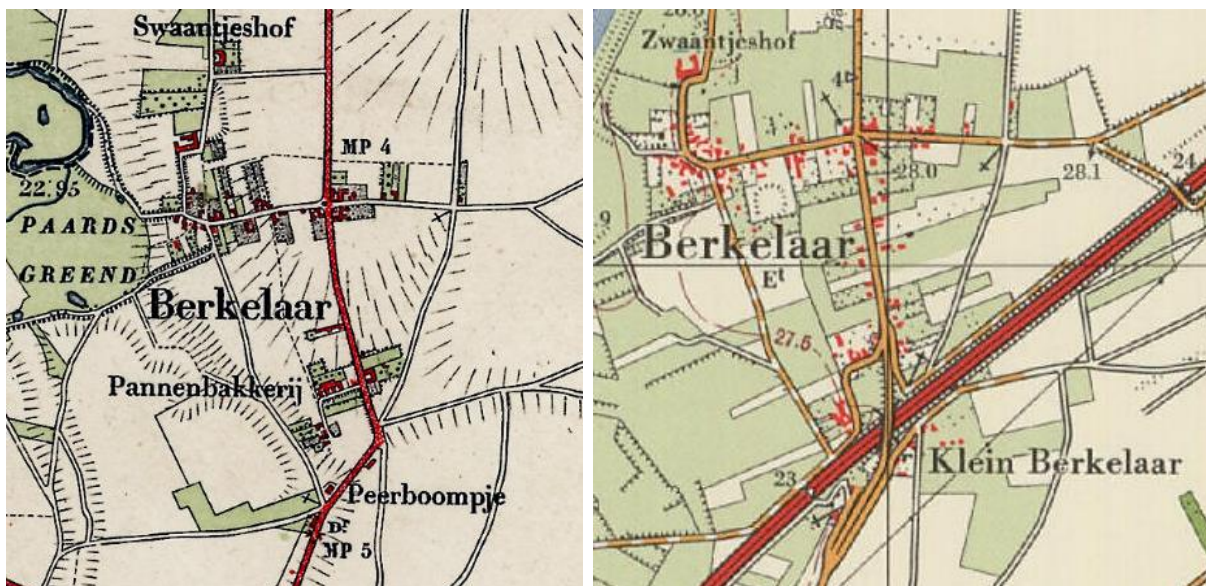
Afbeelding 2 Luchtfoto Maasbrachterweg 38

Afbeelding 3 Voorzijde Maasbrachterweg 38

Afbeelding 4 wegkruizen en beeldbepalende monumenten (M1-M4) bij Berkelaar

Afbeelding 5 Klein Berkelaar situatie 1925 (links) en 1967 (rechts) (www.topotijdreis.nl).

Bronnen

Gemeente Echt-Susteren, 2015b. *Bijlagen bij de regels bestemmingsplan Cultuurhistorie. Bijlage 20 Berkelaar.*

Gemeente Echt-Susteren, 2015c. *Bijlagen bij de regels bestemmingsplan Cultuurhistorie. Bijlage 30 Lijst beeldbepalende panden en objecten.*

Keunen, L.J., 2016. *Cultuurhistorische analyse en waardestelling A2 Het Vonderen – Kerensheide. Gemeente Echt-Susteren, Sittard-Geleen en Stein (RAAP rapport 3119).* Weesp: RAAP archeologisch adviesbureau.